

37
I-66

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**«Інноваційні методи вдосконалення
навчального процесу в умовах трансформації
системи вищої освіти»**

✓ М.А. Левицький, д.е.н., професор,
кафедра міжнародних економічних відносин

СПЕЦИФІКА МЕТОДОЛОГІЇ СТРУКТУРИЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЗГІДНО З ВИМОГАМИ СЬОГОДНЕННЯ

Насамперед слід відзначити, що проведення щорічних науково – методичних конференцій професорсько–викладацького складу в нашому ВНЗ є доброю традицією, оскільки це сприяє нарощуванню науково – педагогічного потенціалу університету, поліпшенню якості процесу підготовки кадрів для потреб країни, а також і зростанню її іміджу у світі. Проведення таких конференцій супроводжується відшліфуванням теоретико – методологічних та методичних елементів навчального процесу, без чого не може здійснюватись удосконалення освітнього.

Іншими словами, процес підготовки високоякісних конкурентоспроможних фахівців для потреб сучасної динамічно зростаючої економіки України мусить постійно вдосконалюватись згідно з викликами сьогодення. Адже саме така картина спостерігається у всіх країнах.

Що це за виклики? Без будь – якого сумніву вони є викликами постійно зростаючої ринкової за своєю природою сучасної системи світового господарства, тобто міжнародної економіки, котрій притаманні такі її невід'ємні та суперечливі атрибути як конкуренція і погоджуваність дій. Це означає, що ринкова міжнародна економіка за свою природою неодмінно сповідus теорію і методологію ринку, котрі відповідно визначають і структуризацію методичного забезпечення навчальних дисциплін. Безперечно, що в країнах з розвинutoю ринковою економікою фахівці (та і суспільство в цілому) мають дещо інший менталітет у порівнянні з менталітетом постсоціалістичних країн. Відтак ця обстановка не може не позначитись негативно на структуризації методичного забезпечення навчальних дисциплін закладів економічного профілю (середньої і нижчої ланки).^{*} Адже не секрет, що досі в суспільствах постсоціалістичних країн, у тому числі і в Україні далеко не однозначно сприймається ідея здійснення ринкового реформування економіки, суворенного шляху розвитку, демократизації суспільного життя, вступу до СОТ, ЄС та НАТО.

Підписання 5 лютого 2008 р. у Женеві Протоколу про вступ України до СОТ завершило «важливий багаторічний етап інтеграції нашої держави у світові економічні процеси, створивши якісно нові можливості для вітчизняної економіки та українських споживачів. Зазначеній документ закріпив остаточний перехід економіки України до ринку, підтвердив нашу готовність діяти на світовій арені та чинними сучасними цивілізаційними правилами. За оцінкою Президента України Віктора Ющенка, вступ до СОТ є умовою початку переговорного процесу з ЄС щодо створення зони вільної торгівлі.

Усе це та деякі інші моменти не можуть не вплинути визначальним чином на специфіку методології структуризації методичного забезпечення з навчальних дисциплін, зокрема, спеціалізації «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства».

Без перебільшення можна стверджувати, що з кожним кроком у напрямку пізнання розмаїття аспектів системи функціонування ринкових відносин, демократичного шляху суспільного розвитку в Україні та зміцнення її суверенітету дедалі більш злободенною стає потреба вносити зміни і доповнення до структури навчальних посібників, у програмах і методичні вказівки з курсів навчальних дисциплін, в опорні конспекти, в методичні вказівки щодо підготовки дипломних магістерських робіт тощо.

Мається, звичайно, на увазі, що ці зміни і доповнення повинні сприяти більш глибокому і творчому засвоєнню майбутніми магістрами зі спеціалізації «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» фундаментальних теоретико – методологічних положень і вдосконаленню вміння використовувати їх у своїй практичній роботі.

На нашу думку, у програмах навчальних курсів варто більш чітко виокремлювати положення про сутність явища суспільного поділу праці, котре виникає і розвивається як цілком об'єктивний феномен. Суспільний поділ праці являє собою не що інше як одночасне існування або ж співіснування різноманітних видів конкретної праці з виготовлення тих чи інших споживчих вартостей або надання тих чи інших послуг. А це означає, що у суспільному виробництві праця неминуче набуває суспільного характеру. Водночас вона розподілена, тому що кожен учасник суспільного виробництва вимушений зосереджуватись на виконанні певних видів праці, інакше він неспроможний виготовляти певний виріб, певну споживчу вартість, чи надавати певну якісну послугу. Іншими словами, без обмеження сфери своєї діяльності жоден з учасників суспільного виробництва не може в жодній сфері діяльності досягти скільки-небудь значного успіху. Отже, завдяки тому, що у суспільному виробництві існує суспільний поділ праці, а відтак цей процес, це явище є постійним, усталеним, типовим, постійно повторювальним і відновлюваним, а значить і властивим, внутрішньо притаманним суспільному виробництву, то це дає підставу вважати, що суспільний поділ праці є не лише суспільним явищем, специфічно економічною категорією, суспільно-економічним процесом, а й об'єктивним економічним законом суспільного виробництва на всіх історичних етапах його розвитку.

Отже, виникнення суспільного поділу праці є закономірний, невідворотний процес, котрий не може бути штучно знищеним, подоланим, а значить і не може бути знищена система ринкового господарювання. Хоча свого часу в історії була спроба знищити ринкову систему і побудувати суспільство, в якому людина могла б все робити, а не бути прив'язаною до певної професії.